

Výsledky studie mezi zaměstnanci

Luděk Kolacia

Centrum pracovního lékařství
SZÚ

Zpracování výsledků

Celkem bylo zpracováno 3358
vyplněných dotazníků pro
zaměstnance.

Oblasti zájmu studie

1. Informovanost o VDU direktivě a jejích nástrojích
2. Implementace VDU direktivy na pracovišti
3. Efektivita
4. Hodnocení nákladů a přínosů
5. Dodržování předpisů a jejich vymáhání
6. Relevance předpisů

Pozn.: Dále uváděné procentuální hodnoty byly získány od zaměstnanců pracujících s VDU 4 a více hodin denně.

1. Informovanost o VDU direktivě a jejích nástrojích

2 úrovně:

- vědomí, že existuje

Víte o tom, že problematika BOZP s VDU je v ČR regulována legislativou? **ano 37,2%**

Víte o existenci směrnice Rady o minimálních požadavcích na BOZP při práci se zobrazovacími jednotkami (90/270/EHS)? **ano 18,8%**

Víte, že směrnice 90/270/EHS byla do české legislativy zavzata NV 178/2001 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci? **ano 16,8%**

- znalost obsahu

Seznámil jste se z některou z těchto právních norem?
ano 13,1%

Pozn.: uváděné procentuální hodnoty byly získány od zaměstnanců pracujících s VDU 4 a více hodin denně.

2. Implementace VDU direktivy na pracovišti

2.1 Analýza pracovních míst

- mírně častěji ve velkých podnicích- **22,2%** (u podniků s 1000 a více zaměstnanci)
- méně v malých podnicích – **19,9%** (u podniků s 1-9 zaměstnanci)

2.2 Informovanost zaměstnanců a jejich proškolení

- instruováno bylo v závislosti na velikosti podniku **42,8-51,4%** zaměstnanců
- výsledky podobné jako v Německu a Holandsku
- nejčastěji individuální instrukce při nástupu na pracoviště (**42,2%**)

2.3 Organizace práce (zařazování přestávek)

- práci přerušuje přestávkami **88,7%** oslovených zaměstnanců
- z toho **94%** zaměstnanců dle vlastního uvážení; **4,1%** v určených intervalech

2. Implementace VDU direktivy na pracovišti

2.4 Ochrana očí a zraku pracovníků

- situace je neuspokojivá podobně jako v ostatních státech EU hodnotících VDU direktivu
- detailní vyšetření zraku dle zaměstnavatelů poskytováno **19%** zaměstnancům (Německo 28%)
- většina zaměstnanců (**96,3%**) uvádí realizaci vyšetření zraku v rámci prev. prohl.; jde o základní vyšetření jednou za 5, resp. jednou za 3 roky (zaměstnanci 50+)
- částečně důsledek jiného systému zdravotního pojištění
- brýle pro práci s VDU poskytuje dle zaměstnanců **2%** zaměstnavatelů

2.5 Projednání se zaměstnanci a jejich účast

- VDU direktiva nedefinuje přesný způsob realizace
- polovina (**47,2%**) zaměstnanců uvádí, že je zaměstnavatel nějak informoval o BOZP s VDU
- nejčastěji individuální instrukce při nástupu na prac. místo

2. Implementace VDU direktivy na pracovišti

- Úroveň implementace hlavních nástrojů VDU direktivy v ČR je lepší ve větších podnicích.
- Nejzávažnější nedostatky v implementaci hlavních nástrojů VDU direktivy byly zjištěny v malých podnicích (10 a méně zaměstnanců).
- Nejlépe byl implementován požadavek na dodržování přestávek, dále předpisy týkající se konzultací se zaměstnanci a jejich participace, školení zaměstnanců a analýza pracovního místa.
- Nejhůře implementovanými nástroji byly předpisy o ochraně očí a zraku a předpisy o korektivních pomůckách.
- Nebyly nalezeny významné rozdíly mezi odpověďmi zaměstnanců a zaměstnavatelů v oblasti implementace VDU direktivy

3. Efektivita

3.1 Analýza pracovního místa

- cílem je odstranit nedostatky v uspořádání prac. místa
- **20%** zaměstnanců uvedlo, že zaměstnavatel provedl hodnocení rizika práce s VDU

3.2 Informace a školení

- **47,2%** zaměstnanců bylo informováno, jak si správně uspořádat pracovní místo
- nejčastěji (**42,2%**) formou individuální instrukce při nástupu
- nejméně často (**4,8%**) pomocí kurzu
- **38,3%** zaměstnanců zjišťovalo samo a to nejčastěji na internetu

3.3 Ochrana zraku

- efektivitu nelze hodnotit
- data mohou být zavádějící – výskyt zrakových problémů může být důsledkem špatné prevence, nebo i lepší zdravotní péče, která identifikuje větší počet případů
- absence zrakových prohlídek paradoxně vede k „lepším“ výsledkům

3. Efektivita

3.4 Zařazování přestávek

- většina (88,7%) si zařazuje mezi práci přestávky
- nejčastěji (94%) dle vlastního uvážení
- v některých případech (4,1%) dle nařízení zaměstnavatele

3.5 Úprava pracovního místa

- nevýhoda – odpovědi mohou být ovlivněny mírou znalosti o správném uspořádání pracovního místa
- většina zaměstnanců (77%) byla s uspořádáním spokojena
- stupeň spokojenosti s uspořádáním byl nezávislý na velikosti podniku

3. Efektivita

3.6 Osvětlení pracovního místa

- většina zaměstnanců byla s osvětlením spokojena (86,6%)
- v Německu a Holandsku spokojenost s osvětlením menší
- možno vysvětlit nekonkrétní formulací otázky v českém dotazníku
(ot.: Jste spokojen s osvětlením Vašeho pracovního místa?)

3.7 Mikroklimatické podmínky

- asi dvě třetiny (68,1%) zaměstnanců byly spokojeny s teplotou a relativní vlhkostí svého pracovního místa
- zajímavé zjištění – čím menší podnik, tím větší spokojenost

3. Efektivita

3.8 Ochota zaměstnavatelů vyhovět přáním zaměstnanců

- necelá polovina (41,9%) zaměstnanců se obrátila na svého zaměstnavatele s požadavkem na poskytnutí ochranných pomůcek (např. gelové podložky pod myš, držák na dokumenty či opěrky nohou)
- většině (94,7%) žadatelů bylo vyhověno
- nebyly zaznamenány rozdíly mezi malými a velkými podniky v ochotě vyhovět výše uvedeným požadavkům

4. Hodnocení nákladů a přínosů

Do dotazníku pro zaměstnance **nebyly** zařazeny **otázky** zaměřené na hodnocení nákladů a přínosů implementace VDU direktivy.

5. Dodržování předpisů a jejich vymáhání

Většina otázek ohledně dodržování předpisů a jejich vymáhání byla směřována zaměstnavatelům a v dotazníku pro zaměstnance nemá svou analogii.

Této oblasti se u zaměstnanců týká pouze *ot. 41*: Domníváte se, že je užitečné a žádoucí, aby podmínky práce s VDU byly upraveny v legislativě?

Přibližně tři čtvrtiny (71,1%) zaměstnanců považují legislativu upravující práci s VDU za potřebnou, o něco více než čtvrtina (26%) ji považuje za zbytečnou a zbytek (méně než 1%) neví.

Děkuji za pozornost

